

Elkaar dienen door de liefde

Door ds. P. Mulder

Staat dan in de vrijheid, met welke ons Christus vrijgemaakt heeft, en wordt niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen. Ziet, ik Paulus zeg u, zo gij u laat besnijden, dat Christus u niet nut zal zijn. En ik betuig wederom een iegelijk mens, die zich laat besnijden, dat hij een schuldenaar is de gehele wet te doen. Christus is u ijdel geworden, die door de wet gerechtvaardigd wilt worden; gij zijt van de genade vervallen. Want wij verwachten door den Geest, uit het geloof, de hoop der rechtvaardigheid. Want in Christus Jezus heeft noch besnijdenis enige kracht noch voorhuid, maar het geloof, door de liefde werkende. Gij liept wel; wie heeft u verhinderd der waarheid niet gehoorzaam te zijn? Dit gevoelen is niet uit Hem, Die u roept. Een weinig zuurdesem verzuurt het gehele deeg. Ik vertrouw van u in den Heere, dat gij niet anders zult gevoelen; maar die u ontroert, zal het oordeel dragen, wie hij ook zij. Maar ik, broeders! Indien ik nog de besnijdenis predik, waarom word ik nog vervolgd? Zo is dan de ergernis des kruises vernietigd. Och, of zij ook afgesneden werden, die u onrustig maken! Want gij zijt tot vrijheid geroepen, broeders, alleenlijk gebruikt de vrijheid niet tot een oorzaak voor het vlees; maar dient elkander door de liefde. Want de gehele wet wordt in een woord vervuld, namelijk in dit: Gij zult uw naaste liefhebben, gelijk uzelf. Maar indien gij elkander bijt en vereet, ziet toe, dat gij van elkander niet verteerd wordt.

Galaten 5:1-15

De mens is geschapen om zijn Schepper te dienen. Hij kreeg bij de schepping de opdracht om de aarde te bouwen en te bewaren. De mens was verantwoordelijk voor de levenloze schepping en voor de dieren. Adam mocht de dieren namen geven. En hij heeft dat op een zodanige wijze gedaan dat de Heere het goed vond. We lezen niet dat de Heere de naamgeving door Adam gecorrigeerd heeft. Het moet een grote lust en blijdschap geweest zijn voor Adam en Eva om zo in volstreekte harmonie te leven in het ongeschonden paradijs. In harmonie met de Schepper, met elkaar en met al het geschapene. In die harmonieuze samenleving hebben de mensen ook elkaar gediend door de liefde. Er was absoluut geen plaats voor de gedachte die later door Kaïn wordt uitgesproken: 'Ben ik mijns broeders hoeder?' Waar de liefde tot de Heere ongeschonden was, daar was ook de liefde tot elkaar zonder gebrek.

Zonde verbreekt harmonie

Aan deze harmonieuze staat der rechtheid is een einde gekomen door de verschrikkelijke zondeval. De harmonie tussen God en mens was ineens radicaal weg. De mens is bang voor God geworden en probeert Hem te ontlopen. Maar ook de harmonie tussen de mensen is verdwenen. Adam en Eva gaven elkaar de schuld. De doorwerking van de zonde heeft verschrikkelijke gevolgen. Dat bleek meteen na de zondeval. Adam en Eva moesten uit het paradijs. Niet zolang daarna vindt reeds de eerste moord, nog wel een broedermoord, plaats. En de gevolgen van de zondeval zijn tot op de dag van vandaag volop merkbaar. We leven in een gebroken werkelijkheid. De wereld is vol geweld en wrevel, vol spanning en onbegrip. De mensheid leeft buiten het paradijs.

Toch blijft de Heere aan de mens veel gaven geven. Ook is de opdracht gebleven dat de mens zijn Schepper zal dienen. En ook blijft de roeping van kracht tot naastenliefde. Deze opdracht - God liefhebben boven alles en de naaste gelijk jezelf - wortelt in de scheppingsverhouding en is door de zondeval niet opgeheven. Ook niet ten dele opgeheven. God neemt nooit met een beetje genoegen; Hij verlangt het volmaakte.

Tegelijk is het waar dat de mens niet meer volmaakt tot deze dienst bekwaam is. Sterker: hij is er zelfs geheel onbekwaam toe. 'Hatelijk zijnde en elkander hatende' (Titus 3:3), dat geldt van de mens. 'Er is niemand die goed doet' (Romeinen 3:12). De mens zou met lust moeten leven naar Gods geboden, samengevat in het liefdegebod. Maar het vlees onderwerpt zich niet aan de wet Gods want het kan ook niet (Romeinen 8:7). De onbekwaamheid neemt echter de eis, de opdracht niet weg.

Algemene liefde

Ondanks de opstand tegen en de afval van God heeft de Heere Zijn handen en Zijn goedheid niet geheel afgetrokken van de mensheid. In Zijn algemene zorg voor Zijn schepping en voor de mensheid in het bijzonder geeft de Heere nog veel goede gaven. Daardoor is er nog samenleven van mensen mogelijk en gebeuren er veel goede dingen. Hoewel de samenleving geschonden is en de mensheid door egoïsme getekend wordt, blijft de opdracht gelden dat de mens zijn Schepper zal dienen en zijn naaste zal liefhebben gelijk zichzelf.

In niet christelijke samenlevingen zien we vele uitingen van samenleven waaruit Gods algemene goedheid op te merken is. Er is zorg voor elkaar. Er vindt ordening van de samenleving plaats. In sommige samenlevingen is de aandacht voor rechtvaardigheid en de zorg voor ouderen en gebrekkigen opvallend aanwezig. In andere culturen is er juist heel weinig aandacht voor degenen die het moeilijker hebben dan de gemiddelde. De zorg voor degenen die niet zo goed mee kunnen, schiet soms schromelijk tekort. Dat is vaak ook in hoge mate mede te verklaren vanuit de lage levensstandaard. Dan

moeten de mensen in het algemeen zelf al veel inspanning leveren om in eigen levensonderhoud te voorzien. Veel aandacht voor de mindere is er dan niet.

Opdracht tot naastenliefde geldt iedereen

Het is fundamenteel dat we de algemene opdracht tot naastenliefde die iedereen geldt, nadrukkelijk voorop stellen. Niemand mag zich daaraan onttrekken. Ook de overheid heeft in dit licht een grote verantwoordelijkheid. Iedere overheid heeft gerechtigheid te bevorderen. Dat wil zeggen dat er een eerlijke rechtspraak is, maar evenzeer dat er hulp is voor verdrukten en zorg voor armen en behoeftigen. In Psalm 72 lezen we van de gelukstaat die de echte theocratie vertonen zal. Inderdaad is deze theocratie van Psalm 72 beeldspraak omtrent de gelukstaat en de heerlijkheid van het Messiaanse rijk. Maar tegelijk kunnen we eruit aflezen hoe het in de theocratie in de aardse bedeling behoorde toe te gaan. Israël was te midden van de volkeren een voorbeeld van een samenleving waarin zorg voor de vreemdeling, de wees en de weduwe tot werkelijkheid moest komen naar de opdracht van de Koning Israëls.

Het gebod tot naastenliefde raakt iedereen. En de beloning op het nakomen van deze opdracht stelt de Heere in ruime zin voor ogen. In het houden van Gods geboden ligt grote loon, leert ons Psalm 19. Op de gehoorzaamheid, het eren en liefhebben van de ouders en op het goed hanteren van de gezagslijnen belooft het vijfde gebod zegen voor de toekomst van een volk en een geslacht.

Het is een teken van de eindtijd dat de natuurlijke liefde van velen zal verkouden (Mattheüs 24:12; 2 Timotheüs 3:3). Juist wanneer de mens der zonde zich sterk openbaart, zullen de mensen meer liefhebbers zijn van zichzelf en zonder liefde tot de goeden. We merken dat reeds aan het einde van de eerste wereld. Het getuigenis omtrent de mensheid in de dagen van Noach spreekt daarvan. 'En de Heere zag dat de boosheid des mensen menigvuldig was op de aarde en al het gedichtsel der gedachten zijns harten te allen dage alleenlijk boos was' (Genesis 6:5). Ook wordt dit door de Heere Jezus Zelf en door de apostelen voorzegd als een zeker kenteken van de eindtijd. Juist als de mens der zonde bruter op de voorgrond treedt, zal de weerhoudende kracht en werking van Gods algemene goedheid meer naar de achtergrond raken. De tekenen daarvan merken we in onze postchristelijke samenleving. Individualisme viert hoogtij. De cel van de samenleving waar de bloem der liefde zo schoon kan en hoort te bloeien, het huwelijk, wordt in diskrediet gesteld en als unieke vorm van samenleven miskend. Het oog hebben voor de medemens is voor velen weggeraakt. Er is veel genotzucht en een uitgaan van eigen menselijke waarden en normen. De zorg voor de behoeftige en afhankelijke medemens wordt door menigeen overgelaten aan instanties en regelingen die daartoe in het leven geroepen zijn.

Tegelijk mogen we niet ontkennen dat er ook in onze postmoderne samenleving mensen zijn die echt begaan zijn met het lot van hun medemens. Vooral met de medemens in nood, ver weg en dichtbij. Gelukkig zijn ook zulke uitingen van Gods algemene goedheid in onze samenleving aanwezig en op te merken. Er zijn er die hun leven in dienst stellen voor het bieden van hulp aan mensen in nood en ellende. Het bestaan van allerlei, ook niet specifiek christelijke, instanties moet in deze genoemd worden.

Christelijke naastenliefde

Ons hoofdstuk heeft als titel 'Elkaar dienen door de liefde'. Het is duidelijk dat deze titel, de richting van ons hoofd bepalend, heenwijst naar de christelijke naastenliefde. Toch is het goed het voorgaande eerst te overwegen. Want wij leven buiten het paradijs, waar toch Gods algemene eis van kracht is gebleven. En waar ook de algemene goedheid van God merkbaar aanwezig is gebleven. De christelijke naastenliefde onderscheidt zich enerzijds principieel, maar staat anderzijds ook in de werkelijkheid van het leven naast en in relatie met vele vormen van goedheid en medemenselijkheid. Maar inderdaad onderscheidt de christelijke naastenliefde zich principieel. Want de christelijke liefdedienst richt zich allereerst op de Heere. Bedoelt Zijn eer. En zoekt zich te voltrekken naar Zijn geboden. De ware christen zal deze naastenliefde betrachten als vrucht van de geloofsinworteling in Christus. Want dan zijn goede werken eerst echt goed voor God, dan is naastenliefde eerst waar voor de Heere wanneer deze voortkomen uit het ware geloof, zo leert immers onze Heidelbergse Catechismus (antwoord 91).

Elkaar dienen door de liefde is een zaak die op velerlei wijze en in velerlei verbanden gestalte dient te krijgen. Niet alleen in hulpverlening en projecten van dienstbetoon. Maar als het goed is, zal het leven van de ware christen steeds doortrokken zijn van het dienen door de liefde. Dat betekent: gericht zijn op de Heere en Zijn gebod, en op het welzijn van de medemens. Daartoe is het nodig dat de ware gelovige steeds inleeft dat hij zonder de Heere niets kan doen. Zo is hem het geloof en de bediening uit Christus voortdurend nodig.

Elkaar dienen door de liefde krijgt in bepaalde verbanden op bijzondere wijze gestalte. We kunnen denken aan het gezin en het huwelijk. Daar heeft de liefde de dragende kracht te zijn. Wanneer dat niet zo is, gaan er wezenlijk zaken mis. De liefde, samen met de trouw, verbindt man en vrouw en maakt een huwelijk tot wat het wezenlijk behoort te zijn: de éénwording van twee mensen om samen het leven te delen en te dragen. Dat geldt ook voor het gezin. Voor de opvoeding is de liefde onmisbaar. Zeker ook voor de godsdienstige opvoeding en niet minder voor het hanteren van het gezag. Juist waar liefde is, wezenlijke liefde tot het welzijn en tot de ziel van de ander, van het kind ook, daar is ruimte voor het overdragen en bijbrengen van waarden en normen aan Gods Woord ontleend. Door de gebrokenheid waarin wij allen leven, zijn er veel mankementen; functioneert de liefde vaak niet zoals het zou behoren. Niets hier op aarde is volmaakt. Toch blijft: waar liefde woont, gebiedt de Heere de zegen.

Binnen de gemeente

Elkaar dienen door de liefde. Daarbij moeten we vooral denken aan de gemeente en vanuit de gemeente. Daarop zal in het bijzonder met de naamgeving van ons hoofdstuk gedoeld zijn.

Binnen de gemeente zijn er vele leden. Die hebben alle hun eigen plaats. De één onderhoudt contact met een bejaarde, de ander leeft mee met een gehandicapte. De één is werkzaam bij het inzamelen van oudpapier, de ander biedt haar diensten aan in de schoonmaakgroepen die wekelijks de kerk schoonhouden. Sommigen zijn betrokken bij het jeugdwerk, anderen doen mee met het werk van de evangelisatie of van de zendingscommissie.

Wat binnen de gemeente in strikte zin het geval is, doet zich ook in wat breder verband voor. Sommige gemeenteleden zijn actief op het terrein van de schoolvereniging, anderen zetten zich in voor de politiek. Er zijn er die in hun vrije tijd actief zijn in hulpverleningsorganisaties als Woord en Daad of voor Ontmoeting. Anderen nemen deel in het werk van RMU of NPV.

Op deze wijze wordt in de praktijk van vandaag tot werkelijkheid gebracht wat we lezen in Romeinen 12:4 en verder. 'Want gelijk wij in één lichaam vele leden hebben en de leden alle niet dezelfde werking hebben, also zijn wij velen één lichaam in Christus maar elkeen zijn wij elkanders leden. Hebbende nu verscheidene gaven naar de genade die ons gegeven is, zo laat ons die gaven besteden.' En dan worden verschillende werkingen van de gaven genoemd zoals die in die tijd er waren en nuttig gemaakt werden in en ten dienste van de gemeente. Zo mogen we dat ook vandaag gestalte zien krijgen in en rondom de gemeente. De één heeft gaven op het terrein van de muziek, en de ander op het terrein van het leren. Zo vindt de één zijn plaats op het koor en de ander op de mannenvereniging. De één kan zich goed onder de mensen begeven en weet te luisteren; de ander is meer een doener. Zo kan de één iemand met psychische problematiek een luisterend oor bieden en soms van advies dienen. Een ander verleent hand- en spandiensten bij bejaarden of hulpbehoevenden juist in de praktische dingen.

Onder ambtelijke leiding

De gemeente van Christus wordt geregeerd door de Koning der kerk Zelf. De Heere Jezus leidt Zijn gemeente door middel van Zijn Woord en Geest. Dat allereerst. Maar dat laat de Heere niet op een willekeurige of subjectieve wijze gebeuren naar dat ieder individu het voorkomt. Niet zo dat de één vanuit een bepaalde Bijbeltekst dit kan voorstaan en een ander vanuit een geesteservaring iets anders moet gaan bevorderen. De Heere leidt Zijn gelovigen door Zijn Woord en Geest en dat in een weg van ordening. Ten eerste is daar de vaste regel dat de Heere ons leidt vanuit de totaliteit van Zijn Woord. En de Geest bindt Zich aan het Woord. Vervolgens is wezenlijk in de wijze waarop de Heere met de Zijnen omgaat dat Hij hen door ambtsdragers leiding geeft. Dat was reeds zo in het Oude Testament. Daar leidde de Heere Zijn volk vanuit de drie ambten: koningen, priesters en profeten. Zo werd het volk geregeerd, de bediening der verzoening verricht, en in het bijzonder de boodschap Gods tot de mensen gebracht.

In het Nieuwe Testament is dat niet anders. Daar is de overheid als dienares van God die ordening aanbrengt en veel betekent in de samenleving en voor de burgers. Zo wordt er orde aangebracht, vindt er wet- en regelgeving plaats, en is er bekostiging en structurering van onderwijs, zorg en zo veel meer. In het bijzonder letten wij in deze bijdrage op de ambten binnen de gemeente. Daar is het ambt van ouderling dat de regering binnen de gemeente is toebedeeld. En het predikambt dat het Woord verkondigt en leert, en ook met de regering te maken heeft. Verder is er het diakenambt dat bijzonder de dienst der barmhartigheid verzorgt. Door middel van deze drie ambten geeft de Heere leiding aan Zijn gemeente. De ambtsdragers vormen samen dan ook de raad der kerk die in het bijzonder de gemeente vertegenwoordigt en leidt.

Ook is er het algemene ambt aller gelovigen. Ieder lid der gemeente heeft de gaven en talenten die hij ontvangen heeft te besteden ten dienste van de gemeente als geheel en de leden der gemeente in het bijzonder. Het bestaan en het functioneren van het ambt aller gelovigen is niet strijdig met het bestaan en het functioneren van de bijzondere ambten. Integendeel; het één vult het ander aan en die twee passen geheel bij elkaar. Wel is het zo dat de leiding en het gezag berusten bij het bijzondere ambt, bij de kerkenraad als verantwoordelijke instantie. De kerkenraad is met het opzicht belast en zal dan ook

de eigen verantwoordelijkheden ter hand moeten nemen en getrouw vervullen. Tegelijk zal de kerkenraad het algemene ambt steeds waar dat mogelijk en nodig is inschakelen en stimuleren goed te functioneren. Soms ook zal het bijzondere ambt hetgeen vanuit het algemene ambt wordt gedaan, moeten corrigeren. Er mag immers geen onordelijkheid, verdeeldheid of strijd ontstaan.

De apostel Paulus wijst ons erop in 1 Korinthe 12 dat het met de geestelijke gaven is als met het lichaam. Het is één en dezelfde Geest Die aan allen gaven uitdeelt, gelijk Hij wil. En nu kan de één niet tegen de ander zeggen: ik heb u niet nodig. Noch kan iemand zichzelf verheffen dat hij het wel zonder de anderen afkan. In het lichaam is er ook geen concurrentie tussen de verschillende ledematen. Maar alle ledematen hebben elkaar nodig. Zo vormen ze samen het lichaam. Het zou niet kunnen dat het lichaam alleen maar uit armen bestond. Want waar zou dan het oog blijven, of het gehoor? Zo kunnen binnen de gemeente de leden elkaar niet uitsluiten, of de ander minachten en miskennen. Wanneer men dat wel doet, dan is dat tot eigen schade en tot miskening van het geheel van de gemeente. Paulus wijst erop dat het zelfs zo is, dat de leden van het lichaam die wij denken de minst eerwaardige te zijn, die hebben we toch nodig. Ja, die doen we zelfs overvloedig eer aan.

Dichtbij beginnen

Vanuit en binnen de gemeente worden vele activiteiten ontplooid. Er is het werk voor zending en evangelisatie. Dat werk gebeurt geordend onder ambtelijke leiding. Dit sluit overigens niet uit dat ieder lid der gemeente uit kracht van het ambt aller gelovigen niet christenen mag en moet proberen aan te spreken met de boodschap van het Woord. Zelfs kan niemand zich aan die verantwoordelijkheid onttrekken vanuit de redenering: daar is de evangelisatiecommissie voor. Eveneens heeft ieder gemeentelid uit kracht van het ambt aller gelovigen naastenliefde in praktijk te brengen zowel aan de huisgenoten des geloofs als tegenover anderen met wie men in aanraking komt, zoals burens of collega's. Ook dan geldt dat niemand mag redeneren: ik onttrek mij ervan om die of gene hulp te bieden want daar is de diaconie voor, of de commissie praktische hulp.

Vanuit de gemeente wordt gezamenlijk werk gedaan. In kerkelijk verband gebeurt dat landelijk via deputaatschappen. Te denken is aan het werk van het Deputaatschap Bijzondere Noden. Zo wordt veel gedaan voor noodlijdenden in het buitenland. En door het werk van het deputaatschap Diaconale en Maatschappelijk Zorg wordt medewerking gegeven aan vele vormen van dienstbetoon dichterbij. Zo wordt veel werk gedaan door De Vluchtheuvel, onder gehandicapten, voor mensen in psychische nood, enzovoort.

De apostel wijst in Galaten 6:10 ons er op dat we wél zullen doen aan alle mensen, maar meest aan de huisgenoten des geloofs. Dat is een gulden regel die we ook als gemeente en gemeenteleden maar moeten hanteren. Dat sluit op voorhand niets uit, maar begint wel dichtbij.

'Dient elkander door de liefde.' We lezen deze opdracht in dezelfde Galatenbrief (5:13). 'Want gij zijt tot vrijheid geroepen broeders, alleenlijk gebruikt de vrijheid niet tot een oorzaak voor het vlees; maar dient elkander door de liefde.' Wanneer we deze tekst volledig citeren, moeten we letten op de achtergrond waartegen deze tekst staat. We merken een zekere spanning waarin dit liefdegebod tot ons komt. Het moet ons opvallen dat dit een broederlijk vermaan tot de ware christenen is. Zij zijn tot vrijheid geroepen. Ze hoeven niet langer de ceremoniële wetten te onderhouden. Dat leert Paulus in de Galatenbrief nadrukkelijk. Christus heeft de ceremoniële wetten vervuld. Nu zijn ze niet meer van kracht. Niet voor de gelovigen uit de heidenen, maar ook niet meer voor de gelovigen uit de Joden. Ze zijn allen tot vrijheid geroepen. Maar dan wel tot een vrijheid in gebondenheid aan de Tien Geboden. Want die zedenwet geldt altijd en iedereen. En deze Tien Geboden worden samengevat in de hoofdsom: 'Hebt God lief boven alles en de naaste gelijk jezelf.' Eigenlijk is heel de wet samen te vatten in één woord, namelijk liefde. Daarom: dient elkander door de liefde.

Eerst ontvangen en dan doorgeven

Het gaat over dienen. Niet over heersen, of zichzelf laten gelden. Het gaat ook niet over het uitvoeren van eigen mening of liefhebberijen. Het gaat over het dienen van elkaar. De ander, het geheel, bepaalt wat dienend is. En zo mag je zelf dienstbaar zijn. Het mag een zegen geacht worden te mogen dienen. Dienen is aan ons zondige mensen in feite vreemd. Daarvoor zijn wij te verdorven van aard en teveel God uit het oog kwijt en daarmee de naast eveneens. Wij zijn te vol van onszelf. Het kan door weerhoudende, algemene genade dat dit ten onder gehouden wordt. Er is immers natuurlijke dienstbaarheid als vrucht van de algemene goedheid Gods. Dat zijn goede gaven die we met dankbaarheid mogen gebruiken en bij anderen met waardering mogen opmerken.

Wil een mens echt dienen dan zal dat alleen wezenlijk kunnen vanuit de inworteling in de ware Wijnstok. Door de bediening van de wedergeborenen uit Hem gaat hij dienen.

Daarbij moet we beseffen dat dienen gedaan wordt met genadegaven. Dienen met gaven die we eerst gekregen hebben. Want van onszelf hebben we niets meer wat goed is voor God en wat tot dienst van de naaste wezenlijk van waarde is. Maar wanneer de Heere gaven verleent, dan mogen we met die

gaven dienen. Dat kan in de algemene zin zo zijn. Iemand heeft de gave gekregen met hart en hand een goed verpleegkundige te kunnen zijn. Die algemene gaven mogen dan gebruikt worden. Zo mag gediend worden met gekregen gaven. Dat geldt eveneens de ware gelovigen. Van hen geldt evenzeer dat ze dienen met gaven die hun gegeven zijn.

De apostel Petrus wijst daar op in hoofdstuk 4:10,11: 'Een iegelijk gelijk hij gaven ontvangen heeft, alzo bediene hij dezelve aan de anderen als goede uitdelers der menigerlei genade Gods. Indien iemand spreekt, die spreke als de woorden Gods; indien iemand dient die diene als uit kracht die God verleent; opdat God in allen geprezen worde door Jezus Christus, Welke toekomt de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen.'

Laten wij niet menen iets te hebben van onszelf. want wat hebt ge dat ge niet ontvangen hebt? Dat geldt in het natuurlijke. Verstand en kracht, begrip en organisatietalent, het zijn allemaal gaven van de Heere die Hij aan mensen geeft. Laten wij die dan ook gebruiken in het besef dat het gaven zijn die wij eerst ontvingen.

Dat geldt ook in geestelijk opzicht. Als we de gave gekregen hebben om het Woord Gods te mogen spreken, dan is dat een gave die de Heere verleent. Aan predikanten en ouderlingen met name. We mogen dat in zeker opzicht ook zeggen van hen die op school of op een kerkelijke vereniging vanuit Gods Woord onderwijzen. En zeker ook van vaders en moeders. Indien iemand spreekt, die spreke als de woorden Gods. Dat legt een grote verantwoordelijkheid op ons. We moeten niet met eigen inzichten of boodschap komen. Eigen mening of interpretatie moeten achterwege blijven. De Heere heeft ons op die verantwoordelijke plaats gesteld opdat we zouden spreken de woorden Gods. Dat geldt ten eerste in de prediking, op catechisatie en bij huisbezoek. Dat geldt ook op school en vereniging, en niet te vergeten thuis. De boodschap van Gods Woord moet onverkort en onverminkt worden doorgegeven. Eerst moeten we eerbiedig luisteren naar wat de Heere te zeggen heeft. Dat betekent ook dat we ons ernstig hebben te verdiepen in Gods Woord. Biddend om de verlichting van de Heilige Geest. En dat onderzoek van Gods Woord moet gebeuren bij de goede samenvatting en bepaling van de hoofdzaak door de belijdenis van de kerk. Eerst eerbiedig luisteren en dan kunnen we nazeggen. In het bewustzijn dat het de woorden Gods zijn die we te spreken hebben.

Het is een wonder dat de Heere zulk verantwoordelijk en tegelijk heerlijk werk legt op de schouders van mensen. Hij weet wel dat wij geen engelen zijn, maar zondaren die zelf ook van genade moeten leven. Dat werkelijk te verstaan, maakt het spreken dieper en ootmoediger. Ernstiger ook, en tegelijk gunnend.

Barmhartigheid ontvangen - barmhartigheid betonen

Indien iemand dient, dan geldt hetzelfde. In welk opzicht we dan ook mogen dienen, dat kan slechts in waarheid gebeuren door kracht die Hij verleent. Zo alleen kunnen we echt dienen in de gemeente en in de samenleving, in het gezin en op het zendingsveld. Door kracht die Hij verleent. Daarbij is de les waarvan Paulus schrijft in 2 Korinthe 12 heel belangrijk. Onmisbaar, en verootmoedigend ook. De Heere leert hem dat Zijn kracht in onze zwakheid wordt volbracht. Als wij zwak zijn, onze onbekwaamheid verstaan, dan juist gaat de Heere Zijn kracht betonen. Hij breekt ons wel eens in onze vermeende kracht en kunde. Opdat we Zijn kracht en bediening werkelijk nodig zullen hebben en als een wonder zullen ervaren. Petrus meende al een heel goede dienaar van Jezus en in Zijn Rijk te zijn. Maar de Heere leert hem dat hij eerst nog bekeerd moet worden. Dat wil hier niet zeggen dat Petrus nog wederomgeboren moest worden. Dat wonder was wel gebeurd. Maar hij moest afgekeerd worden van het zo goed te weten en te kunnen. Namelijk te weten en te kunnen dienen. Daar gebruikte de Heere Zijn diepe val van verloochening voor om hem dat te leren. En zo kreeg hij het echt nodig en werd het een groot wonder voor hem dat de Heere juist hem nog weer opzocht. En nog weer in Zijn dienst wilde stellen en gebruiken. Toen was hij zwak in zichzelf en werd Gods kracht in Zijn zwakheid volbracht. Zo kon hij de broederen versterken, uit ervaring weten wat het betekent van genade te moeten en te mogen leven. Petrus leerde te dienen. Hij moest afleren te weten wat dienen inhield. Wat hij deed, dacht en zei, leek soms wel heersen en de weg voorschrijven. Maar nu hij zo diep gevallen is en opgeraapt, nu weet hij te dienen. Dienen vanwege de grote liefde aan hem bewezen. Dan krijgt naastenliefde een diepe dimensie. De dimensie van de ervaring. Zelf weten wat het inhoudt barmhartigheid nodig te hebben. En ook uit ondervinding weten wat barmhartigheid ontvangen betekent. Zou dat het bewijzen van barmhartigheid aan anderen niet diep kleuren? Vanuit de liefde Gods in Christus, en de persoonlijk doorleving daarvan. Wie weten mag wat het zeggen wil onbaatzuchtige liefde te mogen ontvangen, zou die ook niet begeren de ander te dienen door de liefde?

Zo wordt God geprezen door Jezus Christus. Dan krijgt de Heere alleen de eer. Zowel van degene die gediend mag worden en ontvangen mag, als van degene die dienen mag.

Dient elkander door de liefde.

Vragen

1. In welk opzicht staat in onze samenleving het 'dienstbaar zijn' en het 'elkaar dienen' erg onder druk? Hoe is dat in de christelijke gemeente?
2. Hoe krijgt het 'elkaar dienen door de liefde' in het huwelijk gestalte? Op welke plaatsen wijst het huwelijksformulier daarop?
3. In welk opzicht is vraag 91 van de Heidelbergse Catechismus maatgevend voor de christelijke naastenliefde? Waarin onderscheidt zich de diaconale hulp aan de naaste ver weg bijvoorbeeld van ontwikkelingshulp?
4. Welke praktische voorbeelden zou je kunnen noemen als het gaat over het 'elkaar dienen door de liefde' in je eigen gemeente? Op welke wijze krijgt dit dienen gestalte in onze kerk?
5. Krijgt het diaconaat over het algemeen de aandacht die het verdient? Hoe verhouden zich het kerkelijk diaconaat en de persoonlijke verantwoordelijkheid om te dienen?
6. Wat zegt Mattheüs 25:31-46 ons over de concretisering van het dienen?
7. 'Dienen met geschonken gaven' (1 Petrus 4:10, 11) Waarom is deze gedachte (uit 2 Korinthe 12:9, 10) verootmoedigend?

Deze bijbelstudie is onderdeel van een serie van tien bijbelstudies over het thema 'Dienen'. De serie is in 2005 uitgegeven door BN, JBGG en ZGG.